

Klasa:
Urbroj:

Zagreb, 17. rujna 2015.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Zastupničko pitanje Mladena Novaka, u vezi s ostvarivanjem prava iz sustava zdravstvenog osiguranja, rada i socijalne skrbi – odgovor Vlade

Zastupnik u Hrvatskome saboru, Mladen Novak, postavio je, sukladno sa člankom 140. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 81/13), zastupničko pitanje u vezi s ostvarivanjem prava iz sustava zdravstvenog osiguranja, rada i socijalne skrbi.

Na navedeno zastupničko pitanje, Vlada Republike Hrvatske daje sljedeći odgovor:

Prema odredbi članka 23. stavka 2. Zakona o roditeljskim potporama (Narodne novine, br. 85/08, 110/08, 34/11, 54/13 i 152/14 – u daljnjem tekstu: Zakon) jedan od zaposlenih ili samozaposlenih roditelja djeteta s težim smetnjama u razvoju može, nakon što je iskoristio pravo na roditeljski dopust, ostvariti pravo na rad s polovicom radnog vremena te nastaviti njegovo korištenje i nakon navršene 8. godine djetetovog života, sve dok ta potreba traje, a na temelju nalaza i mišljenja Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom sukladno propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju.

Iz zastupničkog pitanja vidljivo je da je suprug gospođe J.M. pomorac koji u određenim razdobljima podliježe obvezi prijave na obvezno mirovinsko osiguranje temeljem članka 16. Zakona o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, br. 157/13, 33/15 i 93/15), te stoga u razdobljima u kojima ima priznato svojstvo osiguranika, nema status nezaposlene osobe, a koji je bitan za ostvarivanje i korištenje prava na rad s polovicom radnog vremena gospođe J.M.

Člankom 16. stavkom 2. Zakona o mirovinskom osiguranju propisano je da se svojstvo osiguranika priznaje danom ukrcaja na brod, a prestaje danom iskrcaja s broda, na osnovi prijave/odjave koju podnosi poslodavac, brodar ili kompanija domaća pravna osoba, odnosno lučka kapetanija i podataka o ukrcaju i iskrcaju u pomorskoj knjižici osiguranika.

Nadalje, u zastupničkom pitanju spominje se i potvrda A1 koja se izdaje u skladu s Uredbama (EZ) 883/2004 i 987/2009 o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti i s kojom se dokazuje da je osiguranik, odnosno pomorac u navedenom slučaju i nadalje u obveznom osiguranju Republike Hrvatske iako plovi na brodu koji vije zastavu neke druge države članice. Izdavanje potvrde A1 je međunarodni postupak kojega nije moguće okončati bez odgovora stranog nositelja osiguranja. Iako većina stranih nositelja osiguranja dostavlja suglasnost na vrijeme, na odgovore pojedinih stranih nositelja treba čekati dulje vrijeme pa i više mjeseci.

Radi olakšanja i ubrzanja postupka priznavanja i prestanka svojstva osiguranika (za članove posade broda u međunarodnoj plovidbi iz članka 16. Zakona o mirovinskom osiguranju) Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o vođenju matične evidencije Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (Narodne novine, broj 22/15) izmijenjena je dokumentacija koju je lučka kapetanija obvezna dostaviti Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje u postupku priznanja odnosno prestanka svojstva osiguranika. Navedene prijave lučke kapetanije uspostavljaju u elektroničkom obliku, a Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje je dužan tako uspostavljene e-prijave obraditi najkasnije u roku od tri dana od dana kada je e-prijava primljena. Isto tako potrebno je naglasiti da od 16. srpnja 2014. godine podnesena prijava na mirovinsko osiguranje, dostavljena elektroničkom razmjenom Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje, ujedno je i prijava na obvezno zdravstveno osiguranje.

Odredbama članka 3. stavka 2. Zakona utvrđeno je da je za provedbu prava propisanih Zakonom nadležan Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje.

Zaposleni roditelj ili samozaposleni roditelj djeteta s težim smetnjama u razvoju ima pravo na rad u polovici punog radnog vremena pod uvjetom da ima sklopljen ugovor o radu s punim radnim vremenom i da drugi roditelj nije nezaposlen prema propisima o zapošljavanju, odnosno ako živi sam s djetetom u zajedničkom kućanstvu (npr. samohrani ili razvedeni roditelj). Iz postavljenog zastupničkog pitanja može se pretpostaviti da suprug gospođe J.M. nema ugovor o radu s punim radnim vremenom, te bi bilo uputno uputiti gospodina M., oca djeteta s težim smetnjama u razvoju, da inzistira na sklapanju takve vrste ugovora o radu sa svojim poslodavcem.

U slučaju da gospodin M., otac djeteta s težim smetnjama u razvoju, stekne status u obveznom zdravstvenom osiguranju po osnovi radnog odnosa u punom radnom vremenu, gospođi J.M., majci djeteta s težim smetnjama u razvoju, izdat će se na njezin zahtjev novo rješenje o pravu na rad s polovicom punog radnog vremena i to bez obveze upućivanja na novo vještačenje Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom sve do 19. ožujka 2018. godine, budući da je prema provedenom vještačenju nadležnog tijela Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom Područnog ureda Rijeka, od 19. ožujka 2015. godine, tako utvrđeno.

Nadalje, zastupničko pitanje, između ostalog, ide za tim da kroz izmjene i dopune Zakona, roditelj korisnik prava prema članku 23. stavku 1. ili 2. Zakona, ako je drugi roditelj pomorac, ima izuzeće od propisanog pravila, za slučaj nezaposlenosti drugog roditelja. Ovdje je potrebno naglasiti da bi navedeno, ugradnjom u postojeći Zakon, dovelo u pitanje cjelovitost Zakona. Uvođenje izuzetaka za pojedine korisnike Zakona značilo bi odstupanje od načela jednakog postupanja, te stavljanje drugih korisnika u neravnopravan položaj.

Razmatranje prihvatljivosti ovakvog prijedloga bit će moguće u okviru nekih većih, sadržajnih promjena Zakona, uz pretpostavku da se kroz pojedinačne intervencije u propise, a za korist pojedinih skupina zanimanja, neće narušiti temeljno načelo jednakog postupanja te druge korisnike, za iste socijalne i obiteljske okolnosti, dovesti neopravdano u pravno podređen položaj.

Eventualno potrebna dodatna obrazloženja u vezi s pitanjem zastupnika, dat će prof. dr. sc. Mirando Mrsić, dr. med., ministar rada i mirovinskoga sustava.

PREDSJEDNIK

Zoran Milanović